

Ключевые слова: издательско-полиграфическая отрасль, полиграфическое предприятие.

Kozhemyachenko O.O.

senior professor FMM, NTUU «KPI»

Boiko T. O.

Student FMM, NTUU «KPI»

THE CURRENT STATE OF PUBLISHING AND PRINTING INDUSTRY IN UKRAINE

This article is devoted to the state of publishing and printing industry during the information society. In this paper we analyzed the features of the current state of publishing and printing industry in Ukraine, considered the dynamics of active companies by type of activity studied output of primary products industry, analysis of territorial location of the industry and analyzes the sales of the industry.

Keywords: publishing and printing industry, printing company.

Кух А. А.

студентка ХТФ, НТУУ «КПІ»

Підлісна О.А.

к.т.н., доцент ФММ НТУУ «КПІ»

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ФАКТОРІВ НА ДЕМОГРАФІЧНУ СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ

В роботі проаналізовано поняття «споживчий кошик» і «раціональний споживчий бюджет» українця. На підставі розрахунку коефіцієнта кореляції досліджено валив соціально-економічних і деяких економіко-етичних показників на динаміку народжуваності в Україні. Дослідження проведено на підставі статистичних вибірок за період 2000 – 2013 роки.

Дослідження визначили ключові фактори впливу держави на процес відновлення населення.

Ключові слова: прожитковий мінімум, заробітна плата, споживчий кошик, раціональний споживчий бюджет, динаміка народжуваності, динаміка одружень, динаміка розлучень.

Вступ. У сучасному суспільстві демографічні процеси є інтегральним показником оцінки політичної системи, ідеології, соціально-економічного стану [2-8]. Відтворення населення є не тільки фактором розвитку суспільства, але й головною умовою його виживання.

Період 2000...2013 років є періодом становлення ринкових відносин в Україні, під час якого відбулися докорінні зрушення в усіх сферах життя населення. Соціально-економічна криза цього періоду загострила тенденції демографічного розвитку. Відбулося усвідомлення того, що соціально-економічні умови впливають на репродуктивну поведінку населення і прямо впливають на рівень його відтворення. У суспільстві відбувається переосмислення потреб, цінностей та норм, а також змінюються вимоги до умов життя як сукупності всіх зовнішніх факторів впливу на життя людини.

Постановка завдання. Для оцінки рівня життя застосовують кількісні показники, як середні, так і мінімальні. У світовій практиці мінімальні показники є найбільш інформативними. До них відносять розмір мінімальної заробітної плати, прожитковий мінімум, характеристики споживчого кошика.

В Україні інститут мінімальної заробітної плати (табл.1) [1] не виконує своєї основної функції – регулювання доходів і тільки наближається до прожиткового мінімуму. У країнах Європи [2,3], а після ратифікації, з 1.01.2009 р., і в Україні, запроваджено положення, що мінімальна заробітна плата має передбачати суспільно необхідні витрати на утримання, забезпечення та освіту членів сім'ї [4].

Таблиця 1

Динаміка зміни величин прожиткового мінімуму і мінімальної заробітної плати в Україні

Рік	Середній прожитковий мінімум, грн./особу	На дитину до 6 років, грн..	На дитину 6-18 років, грн..	Працевдатне населення, грн..	Мінімальна заробітна плата, грн..
2000	270,10	240,71	297,29	287,63	118
2001	311,30	276,48	345,66	331,05	118
2002	342	307	384	365	165
2003	342	307	384	365	205
2004	362,23	324,49	404,79	386,73	237
2005	423	376	468	453	332
2006	472	418	536	505	400
2007	532	470	604	568	460
2008	607	540	680	649	605
2009	701	632	776	744	744
2010	875	799	957	922	922
2011	953	870	1042	1004	1004
2012	1095	961	1197	1134	1134
2013	1108	972	1210	1147	1218

Встановлення мінімальної заробітної плати відбувається на основі прийнятого в державі прожиткового мінімуму, який формується щорічно

КМ України на основі споживчого кошика – асортименту товарів типового рівня і структури місячного (річного) споживання людини або сім'ї (закладається вартісна величина набору продуктів харчування, мінімальний набір непродовольчих товарів та послуг, необхідних для нормального функціонування організму людини та задоволення основних соціальних та культурних потреб)..

Крім поняття «споживчий кошик» застосовують поняття «раціональний споживчий бюджет», яке відображає споживання товарів і послуг, забезпеченість предметами культурно-побутового та господарського призначення у відповідності з науково обґрунтованими нормами та нормативами задоволення раціональних потреб людини. У розвинених країнах раціональним споживчим кошиком вважається той набір, за яким на харчування витрачається 33 % доходів, на непродовольчі товари – 47 %, решта – на послуги.

Дослідження показали, що фактична структура споживання українського населення далека від раціональної. За даними [6] у споживчому кошику продукти займають 64,3 %, послуги – 20,2 % (в т.ч. житлово-комунальні послуги – 8,1 %, зв'язок – 1,6 %, міський транспорт – 1,8 %, залізничний – менше 0,5 %), непродовольчі товари – 15,5 %.

За даними [1], в Україні за 2008 рік продукти харчування із споживчого кошика середнього класу подорожчали на 25,5 %, промислові товари – на 18,8 %, послуги – на 13,7 %. Вартість споживчого кошика в період з 2006 по 2010 рік зросла більш ніж на 50 % (у тому числі на 15 % за 2010 р). У 2009 році середній споживчий кошик становив 1300-1500 грн./місяць на одну людину, а у 2013 році знизилася на 0,5 %.

Дані споживчого кошика для різних категорій громадян повинні бути перерахованими кілька разів на рік. Відповідно до [7] в Україні його переглядають кожні п'ять років. Постановою [7] закріплено перелік з 335 найменувань, які входять до споживчого кошика українця, визначається середній раціон та перелік продуктів. В ході виконання дослідження було проведено порівняння споживчого кошика з раціональними нормами споживання, рекомендованими Українським НДІ гігієни харчування МОЗ [8] (табл. 2).

Таблиця 2

Порівняння показників споживчого і раціонального кошиків українця

Продукт	Норма за постановою [7], кг/рік	Норма МОЗ [8], кг/рік	Недоотримання, %
М'ясо	53	83	- 31,6
Молоко та молочні продукти	148	380	- 60,9
Риба	13	20	- 35
Картопля	95	124	- 23,4
Яйця	220	290	- 24,1
Олія рослинна всіх видів	7,1	13	- 45,4
Городина та баштанні культури	110	161	- 31,7
Фрукти, ягоди, виноград	64	90	- 28,9

Денний споживчий кошик для дорослого українця виглядає так: 106 грамів хліба, 5 грамів сала і 25 грамів ковбаси, півтора стакана молока та 250 грамів картоплі на день, 5 грамів гречки, 10 грамів макаронних виробів, 50 грамів огірків та помідорів, пів'яблука, пів яйця. Перелік непродовольчих товарів у споживчому кошику та визначений термін експлуатації свідчать, що українці живуть за межею бідності. Так, наприклад, для дітей шкільного віку передбачено на навчальний рік: 50 зошитів по 12 сторінок, 10 ручок і 2 підручники. У споживчому кошику людини старше 18 років не передбачено витрат на будь-яку освіту. На рік заплановано 524 поїздки громадським транспортом, тобто 1,4 на день.

Усі ці показники разом впливають на рішення створити сім'ю та народити дитину, оскільки це рішення не може бути незалежним від економічних умов в державі. За роки незалежності найгірша ситуація зі створенням нових сімей спостерігалась у 2000 році [1] (табл.3).

Однак, у період 2000 – 2012 р.р. в Україні спостерігається зростання кількості одружень і народжених та спад розлучень. Одночасно спостерігається високий рівень дитячої смертності і кількість народжених забезпечує відтворення лише на 51%.

Метою даного дослідження є визначення характерних проявів і особливостей сучасних демографічних процесів в Україні, зокрема встановлення закономірності між рівнем фінансового забезпечення населення і динамікою одружень, розлучень та народжень.

Таблиця 3

Динаміка кількості одружень, розлучень та народжуваності в Україні

Рік	Кількість, тис.		Співвідношення шлюби/розлучення	Кількість народжених, тис. осіб
	зареєстрованих шлюбів	зареєстрованих розлучень		
2000	274,5	197,3	1/1,39	385,1
2001	309,6	181,3	1/1,7	376,5
2002	317,2	183,5	1/1,73	390,7
2003	371,0	177,2	1/2,1	408,6
2004	278,2	173,2	1/1,61	427,3
2005	332,1	183,5	1/1,81	426,1
2006	355,0	179,1	1/1,98	460,4
2007	416,4	178,4	1/2,33	472,7
2008	322,0	166,8	1/1,93	510,6
2009	318,2	145,4	1/2,19	512,5
2010	305,9	126,1	1/2,43	497,7
2011	355,9	61,9	1/1,39	502,6
2012	278,3	49,8	1/1,7	520,7

Результати дослідження. Аналіз систематизованих статистичних даних свідчить, що прямі методи співставлення зазначених рядів динаміки не дають чіткого уявлення про причинно-наслідковий зв'язок між рівнем життя і розміром родини.

Для того, щоб оцінити вплив на кількість одружень та розлучень, а також народжуваність, соціально-економічних факторів, зокрема рівня

мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму, необхідно визначити рівень зв'язку між показниками. Цього можна досягти визначивши ступінь кореляції показників шляхом розрахунку коефіцієнта кореляції (формула 1) [9]:

$$r_{1,2} = \frac{n \cdot \sum X_i \cdot Y_i - \sum X_i \cdot \sum Y_i}{\sqrt{[n \cdot \sum X_i^2 - (\sum X_i)^2] \cdot [n \cdot \sum Y_i^2 - (\sum Y_i)^2]}} \quad (1)$$

Варто врахувати, що оцінка за допомогою коефіцієнта кореляції не є точною характеристикою, оскільки застосовується припущення про лінійність розглянутих величин. Результати розрахунків зведено у табл. 4.

Таким чином, проведені розрахунки показали, що найбільше стимулює народжуваність збільшення розміру заробітної плати і прожиткового мінімуму. Причому процеси одруження і розлучення не залежать від фінансового стану пари.

Висновки. Проведені дослідження показали, що на сучасному етапі розвитку держави питання відтворення корінного населення прямо пропорційно залежить від фінансової впевненості жінки у довгостроковому періоді – виховання дитини до працездатного віку. Оскільки довгострокові плани розвитку країни поки що не є результативними, очікувати позитивну динаміку змін чисельності населення за рахунок збільшення народжуваності не доводиться.

Таблиця 4

Розрахункові величини коефіцієнтів кореляції при попарному порівнянні соціально-економічних і економіко-демографічних показників

Пари показників	Коефіцієнт кореляції
одруження – прожитковий мінімум	- 0,051
одруження – мінімальна заробітна плата	- 0,03085
розлучення – прожитковий мінімум	- 0,9354
розлучення – мінімальна заробітна плата	- 0,9065
народження – прожитковий мінімум	+ 0,8744
народження – мінімальна заробітна плата	+ 0,9113
одруження – народження	+ 0,1158

Отже, державні програми повинні фінансово підтримувати і захищати соціальний статус жінки, або передбачати фінансові ресурси на адаптацію імміграційних потоків в Україні.

При розв'язанні дилеми – мати більшу кількість дітей чи працювати, жінка частіше надає перевагу роботі. Молоді сім'ї обмежують величину сім'ї через суттєві грошові витрати.

Список використаних джерел

1. Державний комітет статистики [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Конвенція МОП № 131 про встановлення мінімальної заробітної плати з особливим урахуванням країн, що розвиваються – [Чинна від 2005-19-10] – Міжнародна організація праці; Конвенція, Міжнародний документ.

3. Європейська соціальна хартія – [Чинна від 2006-14-09] – Рада Європи; Хартія, Міжнародний документ.

4. Про оплату праці. Закон України – [Чинний від 1995-44-05] – Верховна рада України, 1995 – 121 с. (Закони України).

5. Про прожитковий мінімум. Закон України – [Чинний від 2012-12-06] – К. : Президент України, 1999 – 30 с. – (Закони України).

6. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>

7. Про затвердження наборів продуктів харчування, наборів непродовольчих товарів та наборів послуг для основних соціальних і демографічних груп населення. № 656. Постанова – [Чинна від 2000-04-14] – К. : Кабінет Міністрів України, 2000 – 16 с. – (Закони України).

8. Український науково-дослідний інститут харчування [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://www.niipitan.com.ua/>

9. Бондарь А.Г., Статюха Г.А. Планирование эксперимента в химической технологии. – К.: Вища шк., 1976. – 184 с.

Кух А. А.

студентка ХТФ, НТУУ «КПІ»

Подлесная Е.А.

к.т.н., доцент ФММ НТУУ «КПІ»

ВЛИЯНИЕ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ НА ДЕМОГРАФИЧЕСКУЮ СИТУАЦИЮ В УКРАИНЕ

В работе проанализированы понятия «потребительская корзина» и «рациональный потребительский бюджет» украинца. На основании расчета коэффициента корреляции исследовано влияние социально-экономических и некоторых экономико-этических показателей на динамику рождаемости в Украине. Исследование проведено на основании статистических выборок за период 2000 – 2013 годы .

Исследования определили ключевые факторы влияния государства на процесс восстановления населения.

Ключевые слова: прожиточный минимум, заработная плата, потребительская корзина, рациональный потребительский бюджет, динамика рождаемости, динамика бракосочетаний, динамика разводов.

Kukh A.

Bachelor of Chemical Technology Faculty, NTUU «KPI»

Pidlisna O.

PhD, associated professor NTUU «KPI»

CONFOUNDED BY SOCIOECONOMIC FACTORS ON THE DEMOGRAPHIC SITUATION IN UKRAINE

We have analyzes the concept of «consumer basket» and «rational consumer budget» for Ukrainian in this article. We studied the effect of socio-economic and some economic indicators for correlation of dynamics of fertility in Ukraine. The study was conducted on the basis of statistical sampling for the period 2000 – 2013 years.

Studies have identified the key factors of confounded on the process of recovery of the state population.

Keywords: subsistence minimum, wages, consumer basket, rational consumer budget, fertility dynamics, the dynamics of marriages, divorces dynamics.

Підлісна О.А.

к.т.н., доцент ФММ НТУУ «КПІ»

Знак І. Р.

студентка ХТФ НТУУ «КПІ»

ЕМІГРАЦІЙНІ ПОТОКИ З УКРАЇНИ У 2008-2013 РР.

У роботі систематизовано статистичні дані економічних характеристик зайнятості населення України станом на кінець 2013 року. Зроблено аналіз статистичної інформації щодо міграційних потоків з України. Показано, що причиною вивільнення робочої сили є інноваційний перехід підприємств до технологій нового економічного укладу.

Ключові слова: еміграція, міграційний приріст, безробіття, заробітна плата.

Вступ. В умовах старіння населення розвинутих європейських країн залучення робочої сили необхідної кваліфікації і морально-етичного виховання постає чи не у кожній державі. Вирішення цих питань за рахунок країн-сусідів є найбільш економічно доцільним. Так Російська Федерація має спрощену процедуру надання громадянства особам, які народилися на території колишнього СРСР [1], Україна автоматично надає громадянство особам, які народилися на її території [2], країни Євросоюзу мають відкритий ринок трудових ресурсів.

Трудова міграція населення України до країн Європейського Союзу, Росії, Америки сьогодні становить загрозу її економічній безпеці.